

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr 17 (2197) 2000 m. gegužio mėn. 2 d.

Eina 45-tus metus

Melbourne

MARIJA - GAILESTINGUMO MOTINA

Marija yra Gailestingumo Motina, kadangi Jėzus Kristus, jos Sūnus, buvo pasiųstas Tėvo kaip Dievo Gailestingumo apsiroiškimas (plg. Jn 3, 16-18). Jis atėjo ne pasmerkti, bet atleisti, parodyti gailestingumą (plg. Mt 9, 13). Didžiausias gailestingumas yra tai, kad jis yra tarp mūsų, kviečia mus ateiti pas jį ir kartu su Petru pripažinti, kad jis yra "gyvojo Dievo Sūnus" (Mt 16, 16). Jokia žmogaus nuodėmė negali panaikinti Dievo Gailestingumo, sutrukdyti jam parodyti visą savo pergalingąją jėgą, jei tik mes jo šauksimės. Maža to, dėl nuodėmės dar labiau sušvinta meilė Tėvo, kuris vergui išpirkti paaukojo Sūnų: jo gailestingumas - mūsų atpirkimas.

Marija yra Gailestingumo Motina ir dėl to, kad būtent jai Jėzus paveda Bažnyčią ir visą žmoniją. Kryžiaus papėdėje priimdama Joną kaip sūnų ir drauge su Kristumi prašydama Tėvo atleisti tiems, kurie nežino ką darą (plg. Lk 23, 34), tobulai klusni Dvasiai Marija patiria turtingumą ir visuotinumą Dievo meilės, kuri išplečia jos širdį ir leidžia apglėbti visą žmonių giminę. Šitaip ji tampa visų ir kiekvieno iš mūsų Motina, išprašančia mums Dievo gailestingumo.

Marija yra moralinio gyvenimo ryškus ženklas ir puikus pavyzdys. "Jau pats jos gyvenimas yra visiems pamoka" - rašo šv. Ambraziejus ir, konkrečiai kreipdamasis į merginas, bet turėdamas omenyje ir visus kitus,

*Mergele Maloningoji,
Melskis už Mus!*

*Marijos rankos pilnos dovanų:
Visus, kas alksta, trokšta ir nerimsta;
Kas nusivylęs žemišku sapnu -
Prie Josios kojų meilėje atgimsta.*

*Ateik žmogaus pavargusi dvasia,
Jei troškulys džiovina tavo lūpas,
Jei raudi skausmo kryžkelėj
suklupus -
Neradus laimės žemės keliuose.*

*Ateik - čia trykšta dieviška versmė,
Kuri kiekvieną sopulį ramina.
Ji džiaugsmo juoką sielai sugrąžina
Ir skamba vėl gyvenimo giesmė.*

*O Maloningoji, Tu melsk už mus,
Nutils širdžių troškimas neramus.*

DANGAUS KARALIENĖ
dail. Velazquez

skelbia "Uolų troškimą mokytiš mums kelia pirmiausia mokytojo kilnumas. O kas gali būti kilniau už Dievo Motiną? Kas spindi labiau už tą, kurią išrinko pats Spindėjimas?" Marija gyvena ir igyvendina savo laisvę, atsiduodama Dievui ir priimdama savin Dievo dovaną. Ji saugo savo mergiškose įsėiose žmogumi tapusį Dievo Sūnų iki jo gimimo, auklėja, augina ir lydi jį aukščiausiam laisvės judesyje, kuris yra visiškai savo gyvybės paaukojimas. Atiduodama save, Marija visiškai įsitraukia į pasauliui atiduodančio save Dievo sumanymą. Dėmėdamasi ir svarstydama savo širdyje ne visada jai suprantamus įvykius (plg. Lk 2, 19), ji tampa pavyzdžiu visiems, kurie "klausosi Dievo žodžio ir jo laikosi" (Lk 11, 28), ir nusipelno "Išminties sosto" titulo. Ta Išmintis yra pats Jėzus Kristus, amžinasis Dievo Žodis, apreiškiantis ir tobulai įvykdantis Tėvo valią (plg. Jn 10, 5-10). Marija kviečia kiekvieną žmogų priimti šią Išmintį. Tai mums ji skiria nurodymą, kurį per vestuves Galilėjos Kanoje davė tarnams: "Darykite, ką tik jis jums lieps".

Marija dalijasi su mumis

**ALELIUJA, ALELIUJA!
KELKIS, PASAULI!**

Kun. K.J. AMBRASAS S.J.

*KELIAVO per žemę protėviai,
ainiai,-
Paminklų pristatė - krauju ją
aplaistė.
Dirvose augo javai ir usnynės,
Pakelės matė daug gėlių po kryžiais.*

*SENTEVIAl žengė per raistus ir
pelkę,
Bočiai nuo priešo gynė mūsų tautą.
Alkai išnyko - aukurai dingo,-
Per 613 metų Lietuvą kančia
pamilo.*

*O didingasis DIEVO SŪNAU,
dangiškasis Broli!
Kodėl Tavo ženklas - gėdos ir
dejonės
Lig šiol liko širdy, prie kelio,
namuose
Ir kiekvienoje krikščionio pastogėj?*

*Peržengęs panieką, sutrypei žaltį -
Nepaisi nei smūgių, nei dulkių, nei
kepinančios saulės, -
Ėjai galvą nuleidęs keliu Kalvarijon,
Parodei man kelią ir mano Tėvynei.*

*O juk galėjai vien žvilgsniu sudrausti
skriaudiką,
Perskelti žemę ir vėl ją sulipdyti.
Bet... pakibai, ant medžio, kaip
vargeta miesto,
Net žodžio neištarei, nei skundeisi
niekad.*

*Galėjai sutrinti kaip uodus ant
delno
Savo teisėjus ir savo apaštala
Iskarijota.
Tylėjai prieš Pilotą ir Aną, ir Kafasą,
Tik septynias mintis prieš mirtį esi
pasakęs.*

*Tada taręs "Consumatum est" - ir
užsimerkei,
Kad mes - aš ir tu praregėtume, -
Kad amžiai ir gentys plautųsi sielas
ne vandeniui, -
Tavo krauju ir iš Tavo akių
ištryškusiom ašarom...*

*Tada Kirenietis su moterim plušo,-
Reikėjo alojos, myros ir tepalo reto.
Paskui atsargiai: ant akmenio
plokščio, -
Nuo kaktos lig kojų įvyniotas
drobulėn.*

*Džiaugės teisėjai, budeliai rimo, -
Su ramybės drumstėju -
atsiskaijta.
Tiktai trečią dieną - stebūklas iš
tikro:
Kapas jau tuščias - TU
ATSIKĖLEI...*

*MIRTIS nugalėta, nuodėmė -
paminta!
Vartus žmonijai Amžinybėn
atvėręs,
Būk mūsų Valdovas šiandien ir per
amžius, -
Gyvenimo Duona, Viltis ir Ramybė.*

*Aleliuja, Aleliuja! Atsibusk,
pasauli!*

Prisikelk, žmonija!

LRTV

Svetimi savoje bažnyčioje

Visų 670 sėdimųjų vietų Šv. Antano bažnyčioje lietuviai katalikai neužima.
G. Alksninio nuotr.

Gintautas ALKSNINIS

Mišios bus tik rytais

Vakariniame Čikagos (Iliinojaus valstija) Cicero priemiestyje esančios Šv. Antano parapijos lietuviai nuo šiol negalės jiems palankiu laiku melstis savo tėvynainių lėšomis statytoje bažnyčioje.

Lietuvių tikinčiųjų bendruomenę iš senųjų lietuvių emigrantų pastatytos Šv. Antano bažnyčios baigia išstumti daugiausia iš Meksikos atvykę ispanikais vadinami katalikai.

Čikagos diecezijos katalikų vyskupo Thado Jakubowskio, kurio žinioje yra ir Šv. Antano parapija, sprendimu nuo kovo 12 dienos bažnyčioje panaikintos 77 metus lietuvių kalba 11 valandą aukotos mišios (suma).

Vienintelės bažnyčioje lietuviškos mišios bus aukojamos sekmdieniais tik 9 valandą ryto.

Ispanų kalba vyks nebe ketverios, o penkerios mišios.

Bažnyčia - be demokratijos

„Bažnytinėje teisėje darosi keisti dalykai, joje nėra jokios demokratijos, pastatei bažnyčią ar senelių prieglaudą - tai akimirksniu tampa vyskupijos nuosavybe“, - kalbėjo Cicero lietuvių tikinčiųjų teisėms apginti komiteto narys daktaras Petras Kisielius.

Šv. Antano bažnyčios klebonas Jimas Kastigaras kreipia dėmesį tik į skaičius, numodamas ranka į Šv. Antano bažnyčios istoriją bei etniškai margaspalvę tikinčiųjų bendruomenės sudėtį.

„Jei ne prieš mus į JAV atvykę senosios emigrantų kartos lietuviai, šios bažnyčios čia nebūtų. Jeigu meksikiečiams pernelyg ankšta, tegul jie, kaip kažkada lietuviai, pasistato maldos namus ir juose meldžiasi kiek tik nori“, - sakė P.Kisielius.

Remiamasi tik statistika

J.Kastigaro pateikta Šv.

Antano bažnyčioje aukojamų mišių lankomumo statistika - ne lietuvių naudai.

Remiantis 1999 metų spalio duomenimis, į lig šiol vykusias ketverias mišias ispanų kalba susirinkdavo apie 3400 žmonių, o į vienerias mišias lietuvių kalba - tik apie šimtą.

reglamentuojantys nuostatai teigia, jog tuomet, kai neužimama bent pusė sėdimųjų vietų (Šv. Antano bažnyčioje tokių yra 670), klebonas turi teisę tas mišias laikyti kitu laiku. Tačiau išimtis taikoma etninėms, įskaitant ir lietuvių, religinėms bendruomenėms.

Tikintieji nenori pasiduoti

Kai šių metų pradžioje Šv. Antano bažnyčios klebonas pranešė, jog netrukus bus keičiamos mišių lietuvių kalba laikas, vietos lietuviai ėmėsi įvairių visuomenės žadavimo akcijų, per vietos žiniasklaidą tikinčiuosius ragino aktyviau lankyti bažnyčią.

Pastaruoju metu lietuviškos pamaldos imtos lankyti gausiau. Daug įtakos turi iš Lietuvos atvykstantys naujieji imigrantai. Vienu metu į mišias jau susirinko apie 350 žmonių.

„Esame apkasuose, tačiau nepasidavę“, - teigė P.Kisielius.

Vertė - milijonai dolerių

Cicero lietuvių parapija įkurta 1911 metais, o bažnyčia pastatyta 1924-aisiais.

Nekilnojamojo turto ekspertų apskaičiavimu, Šv. Antano bažnyčios su keliomis dešimtimis jai priklausančių patalpų statyba šiandieninėmis kainomis siektų nuo 10 iki 15 mln. dolerių.

XX amžiaus viduryje Čikagoje buvo 14 lietuvių parapijų. Šiuo metu liko tik trys - Cicero, Marquette Park, Brighton Park lietuvių parapijos. „L.r.“

Žurnalistų akibrokštai

Nijolė SADŪNAITĖ
Vyčio kryžiaus 2-ojo laipsnio
ordininkė

Vasario 17 dienos „Lietuvos ryto“ laikraščio pirmajame puslapyje didelėmis raidėmis buvo išspausdintas korespondentės Ramunės Sakalauskaitės straipsnis „Buvusios disidentės akibrokštai Prezidentui. N.Sadūnaitės pykčio protrūkis vakar sukėlė dviejų apdovanojimų biografijos“. Straipsnyje pateikti teiginiai neatitinka tikrovės ir traktuotini kaip šmeižtas, panašus į tuos, kurių ne vieną kartą ėmėsi posovietiniai žurnalistai, dirbantys pagal savo šeiminių užsakymus, bet ne pagal sąžinę ir moralės dėsnius.

Visų pirma pareiškiu, kad jokia „Lietuvos ryto“ žurnalistė ar žurnalistas interviu iš manęs neprašė, ir aš nieko jokiam žurnalistui tą dieną nekalbėjau. Visas minėtas R.Sakalauskaitės tekstas sukurtas pagal gandų, šmeižtų ir nesąmonių rašymo dėsnius.

„Lietuvos ryto“ žurnalistė, kaip ir tikrųjų buvo, atmesdama melagingus „Lietuvos ryto“ žurnalistės teiginius. Ji rašo: „Prie šalies Prezidento netikėtai pasirodė moteris, kuri prisistatė esanti Nijolė Sadūnaitė“. Aš prie Prezidento ne pribėgau, o labai ramiai priėjau ir pusbalsiu paklausiau, už ką buvusiai premjerei K.Prunskienei teikiamas toks aukštas apdovanojimas, kai visi žino, jog ji bendradarbiavo su KGB ir kad tai įrodyta nepriklausomos Lietuvos teismo. R.Sakalauskaitė toliau rašo, jog „vienuolė ir disidentė N.Sadūnaitė, garsiai paklaususi Prezidento, už ką žmonės sėdėjo kalėjime, pasipiktino tuo, kad apdovanojami ir budeliai, ir aukos“. Nieko panašaus Prezidentui aš nesakiau, o ramiai grįžau į savo vietą salės gale. Toliau dar gražiau.

Visiškai iš piršto laužtas R.Sakalauskaitės sakinytis tame

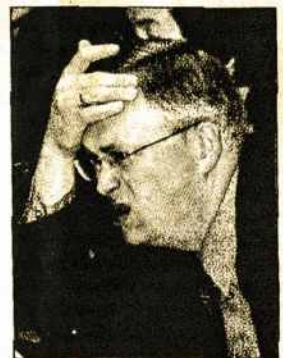
straipsnyje, kad „N.Sadūnaitė ekspremjerę taip pat pavadino kruvinųjų 1991 metų sausio 13-osios įvykių organizatore“. Gal korespondentei prisispavono tokie žodžiai, o gal ji geidžia, kad aš juos būčiau ištarusi. R.Sakalauskaitė toliau rašo: „Sutrikęs Prezidentas V.Adamkus buvusiai disidentei pasakė, kad jis viską žino, ir paprašė netrukdyti“. Visiškai atsakingai pareiškiu, kad Prezidentas apie kokį nors trūkumą nesakė. Korespondentė išgalvojo ir mano patekimo į Prezidentūrą istoriją, neva aš ten pakliuvusi tik per generolo J.Kronkaičio protekciją. Nieko panašaus nebuvo, mano ir generolo atėjimas į Prezidentūrą kartu buvo tik sutapimas, aš jo neprašiau, kaip rašo R.Sakalauskaitė, padėti jėiti į salę, kur vyko apdovanojimai.

Vienintelė žurnalistė, priėjusi prie manęs tą dieną, buvo iš „Panoramos“, bet ir ji nepasakė pavardės. Beje, labai nusivyliau „Panorama“ kuri tain nat falsifikavo mano žodžius, tariamai pasakyus Prezidentui. TV3 šį kartą buvo daug objektyvesnė už „Panoramą“, nes ji bent parodė, kaip iš tikrųjų buvo, neiškraipydama vaizdo ir mano žodžių. Lietuvos televizijos neobjektyvumas stebina ir dėl to, kad ji pretenduoja būti visuomeniniu, taigi ne komerciniu televizijos kanalu. Kaip po tokių montažų ja turi pasitikėti žmonės?

„Lietuvos ryto“ žurnalistės R.Sakalauskaitės šmeižikiškas straipsnis ir „Lietuvos ryto“ vyriausiojo redaktoriaus apdovanojimas Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino ordinu už nuopelnus Lietuvos nepriklausomybei nuteikia labai pesimistiškai. Bet baisiausia tai, kad tokie laikraščiai ugdo žurnalistus, kuriems melas, šmeižtas, paskalos

(Nukelta į 8-tą psl.)

Kas melavo Prezidentūroje?

Prezidento atstovė spaudai V.Gaižauskaitė teigė, jog Prezidentas siūlė konservatoriams apsvarstyti, ar jie toliau konfrontuos su Prezidentu, o Seimo pirmininko pavaduotojas A.Vidžiūnas atšovė, kad joks prezidentas nieko jiems nesiūlė svarstyti.

J.Staselo ir P.Liletkio nuotr.

Rita GRUMADAITĖ

Po susitikimo - dvi versijos

Prezidentas Valdas Adamkus vėl nesusikalbėjo su valdančiosios konservatorių partijos vadovybe. Po susitikimo žurnalistai išgirdo du skirtingus valandą užtrukusio susitikimo komentarus.

Prezidento atstovė spaudai Violeta Gaižauskaitė informavo, kad V.Adamkui kelia susirūpinimą pastaruoju metu ryškėjanti konfrontacinė valdančiosios konservatorių partijos politika

Prezidento institucijos atžvilgiu, apsunkinanti tarpusavio bendradarbiavimą.

V.Adamkus konservatorių klausė, ar tai jų programinis rinkimų tikslas, ar atsitiktinis dalykas, ir pasiūlė šį klausimą apsvarstyti frakcijos posėdyje.

Klausydamasi V.Gaižauskaitės komentaro, Seimo pirmininko pirmasis pavaduotojas ir konservatorių frakcijos Seime seniūnas Arvydas Vidžiūnas visą laiką purtė galvą ir stebėjosi.

„L.r.“

TĖVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 9376 7355.

Published by the Australian Lithuanian Catholic Federation

LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ
FEDERACIJA

Redaktoriai: Edvardas Šidlauskas ir Valentinas Čižauskas.

Prenumeratos kaina metams Australijoje \$45 dol., Europoje ir Amerikoje paprastu ir oro paštu \$120 Aust. dolerių. Atskiras numeris \$1-50. Skelbimai už skilties vieną cm. \$3. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų ir pasirašytų straipsnių turinį neatsakome. Redakcija korespondencijas trumpina ir taiso savo nuožiūra.

Mes norime būti europiečiai dėl saugumo, ekonominių ir kultūrinių sumetimų. Tik kyla abejonių dėl kelių, kuriais eidami galėtumėm atsiekti tą tikslą.

Pirmoje vietoje stovi mūsų šalies saugumo klausimas. Pasimokę iš senesnės ir naujos istorijos žinome, kad saugumo pavojus galėtų grėsti tik iš rytų. Maža Lietuva pati apsiginti negalėtų. NATO narystė užtikrintų mūsų valstybės išorės saugumą. Bet įstojimui į NATO reika, kad mūsų pačių karinės jėgos prilygtų tos organizacijos nustatytiems standartams. Su tokiais pasiruošimu yra surištos nemažos išlaidos ir tinkamas karių paruošimas. Tik pakilusi ekonominė būklė mums leistų teigiamai spręsti šią problemą. Kokių greičiu gerės šalies ekonominis stovis, priklausys nuo mūsų valdžių sugebėjimo ir piliečių iniciatyvos.

Kitaip yra su ES naryste, kuri yra tapusi galimybe. Šitas klausimas yra daug painesnis ir reikalauja blaivaus apsisąvalgojimo. Mums laikas apsvaistinti įstojimą į ES Lietuvai naudingas ar neigiamas puses prieš galutinai apsisprendžiant. Iki šiol Lietuvoje šnekama tik už ar prieš Lietuvos įstojimą į ES. Rimtų diskusijų dar nesigirdi. Atrodo, net mūsų politikai gerai nesupranta, ką toks žingsnis reikštų mūsų kraštui. Tai lengvabūdiškas elgesys, galintis privesti prie kartaus apsviavimo.

Būti ES reikia leisti veikti

ABEJONĖS

Rašo dr. Jonas KUNCA M.D.

laisvai rinkai, nevaržomai judėti kapitalui ir darbo jėgai ir prisilaikyti finansinių normų. Vietinei valdžiai beliktų pildyti ES institucijų nurodymus ir prižiūrėti, kad jie būtų vykdomi. Tuo atsikvėpimėm geros dalies nepriklausomumo. Jei, sakysim rytoj, Lietuva taptų ES nare, mūsų kraštą užplūstų svetimos prekės, kapitalistai susipirkinėtų žemes ir pelningas įmones, iš menko budžeto turėtumėm mokėti ES, kad prisidėti prie jos biurokratijos išlaikymo. Mūsų industrija ir žemės ūkis negalėtų konkuruoti su užsienio produktais, nes nesame pasiekę Europos gamybos standartų. Taigi Lietuvos gamintojai subankrotuotų. Tuo tarpu mūsų žmonės ir politikai, berods, tiki, kad įstojimas į ES išspręstų mūsų ekonomines ir socialines problemas. Jiems tai būtų didelis nusivylimas.

Vėl, įstojimas į ES atidarytų mums rinkas Europoje. Tik šiuo metu turime nedaug aukštos kokybės produktų, kurie galėtų būti parduodami kitose sąjungos šalyse. Iš to bene bus aišku, kad prieš įstojant į ES privalome būti tam pasiruošę. Turim pagerinti mūsų produktų kokybę, pakelti žemės ūkio rentabilumą, sumoderninti industriją. Lietuvoj yra gerų dirvų ir gana švelnus klimatas. Taigi mūsų

ūkininkai gali ir turi pasivyti danus. Bet šitas modernizacijos procesas reikalauja laiko ir lėšų, o taip pat iniciatyvos. Tos pastangos mūsų kraštui yra reikalingos bet kuriuo atveju. Tik jų dėka pakelsime ekonomiją ir gyvenimo lygį.

Tapdama ES nare, Lietuva privalėtų kontroliuoti sąjungos reikalavimų pildymą. Tam reikėtų kurti naujas institucijas. Jau taip išpūsta biurokratija dar padidėtų. Užtat jau dabar privalom mažinti ir racionalizuoti įstaigų ir tarnautojų skaičių.

Galų gale negalim pamiršti, kad sienų atidarymas ir dalies savarankiškumo praradimas apsunkins išlaikyti tautiškumą. Tai mato net ir svarbūs vokiečių politikai. Nauja krikščionių demokratų vadė, Angela Merkel, kuri turi daug galimybių tapti naują Vokietijos kanclere po ateinančių rinkimų, aiškiai pareiškė, jog ji yra prieš Europos tautų sąjungą jos dabartinė formoj. Ji mano, kad lengviau yra išsaugoti tėvynės jausmą ir papročius laisvų šalių federacijoj. Tokia mintis gali rasti atgarsį visoj Europoj.

Mums skubu įstoti į NATO. Dėl įstojimo į ES reikia gerai apsisąvalgoti. Administracinės tvarkos įvedimas ir racionalios reformos yra reikalingos ir net būtinos. Jų dėka pagerinsim šalies padėtį, tapsim geresniais europiečiais ir pasiruošim įstojimui į ES, jei to norėsim.

IŠIMTIS - TIK ŠALIES

VADOVUI

Bus galima sekti Seimo ir Vyriausybės narius

Operatyvinės veiklos nuo šiol nebus galima taikyti tik prieš vienintelį asmenį Lietuvoje - Prezidentą.

Seime priimta Operatyvinės veiklos įstatymo pataisa, praplėtusi operatyvinės veiklos taikymą. Už šią, plataus atgarsio sulaukusią pataisą balsavo 38 parlamentarai, prieš buvo 2 ir susilaikė 12.

Iki šiol operatyvinių veiklos priemonių nebuvo galima taikyti prieš Seimo ir Vyriausybės narius.

Projekto iniciatorius Seimo Nacionalinio saugumo komiteto pirmininkas Algirdas Katkus savo siūlymą sumažinti išimtis grindė piliečių lygybės prieš įstatymą principu.

Be to, šio Seimo nario nuomone, tokie pakeitimai reikalingi didinant operatyvinės veiklos subjektų galimybes, nepažeidžiant teisėtumo principų, surinkti įrodymus apie nusikalstamas veiklas.

Operatyvinės veiklos priemonės - sekimą, slaptą gyvenamosios patalpos apžiūrą ir kita prieš parlamentarų ir Vyriausybės narius bus galima naudoti turint apygardos teismo sankciją.

“L.r.”

Kadencijos pradžioje Prezidentas Valdas Adamkus ir jo patarėjų komanda Vakarų politikų pavyzdžiu formavo aktyvaus, vidaus politikai didelę įtaką darancio ir kartu atviro visuomenei šalies vadovo įvaizdį. Tačiau praėjusiais politinių krizių metais Prezidento įvaizdžio reklaminis spindesys bluko kaskart, kai V.Adamkui tekdavo pasirinkti tarp pragmatiniais išskaičiavimais siekiamo visuomenės palankumo ir nuoseklių politinių sprendimų.

Po kelis mėnesius gyvavusios Prezidento pasitikėjimo Vyriausybės atsistatydinimo bei jos vadovo Rolando Pakso teatrališko pasitraukimo politikos apžvalgininkai bene pirmą kartą pradėjo atviriau kelti klausimus apie tikruosius Prezidento elgsenos motyvus, jo patarėjų komandos, vadinamosios Prezidentūros, vaidmenį šalies vadovo sprendimams, ar Valdas Adamkus išties savarankiškas politikas.

“Lietuvos aidas” praėjusių metų rudenį darė išvadą, jog, siekdamas bet kuria kaina išlaikyti populiarumą visuomenėje, Valdas Adamkus rimtai rizikuoja patekti į Lietuvos istoriją ne kaip atsakingas ir besirūpinantis žmonių gerove Prezidentas, o veikiau kaip nenusipėjamas ir nesugebantis valdyti situacijos politikas. Tokiai gal pernelyg drąsiai išvadai Prezidentas teikė ne vieną progą.

Iš pradžių nuosekliai rėmęs sutarties su “Williams” pasirašymą, Prezidentas, sekdamas savo politinio protežė pėdomis, netikėtai nuo jos atsiribojo, visą atsakomybę ir kaltę dėl eventualių rizikingų padarinių suversdamas neprofesionaliems ir nuolaidiems Lietuvos derybininkams bei derybas pradėjusiems konservatoriams.

Praėjusių metų pavasarį Prezidentas vos neišprovokavo kur kas rimtesnės politinės krizės, pareiškęs politinį nepasitikėjimą

NENUSPĖJAMAS

Seimo daugumos remiamam premjerui Gediminui Vagnoriui. “Lietuvos aidas” tuomet konstatavo, jog tai beprecedentis atvejis ne tik Europoje, bet ir pasaulyje. Civilizuotose šalyse Ministras Pirmininkas atsistatydina, kai netenka parlamento daugumos, Lietuvoje dauguma liko, o Vyriausybės vadovas nuėjo nuo scenos.

Nedaug trūko, kad Prezidento “planas”, jeigu toks

buvo, būtų sugriuvęs lyg kortų namelis, jeigu Seimo dauguma būtų atsiskiusi formuoti Vyriausybę. Pagal lietuvišką politikos logiką Vyriausybės sudarymo turėjo imtis parlamentinė opozicija. Tačiau “mažumos vyriausybės” galimybę tomis dienomis atmetė ir aukščiausi šalies vadovai, ir atsakomybės besikratanti opozicija, prabilusi apie pirmalaikius rinkimus.

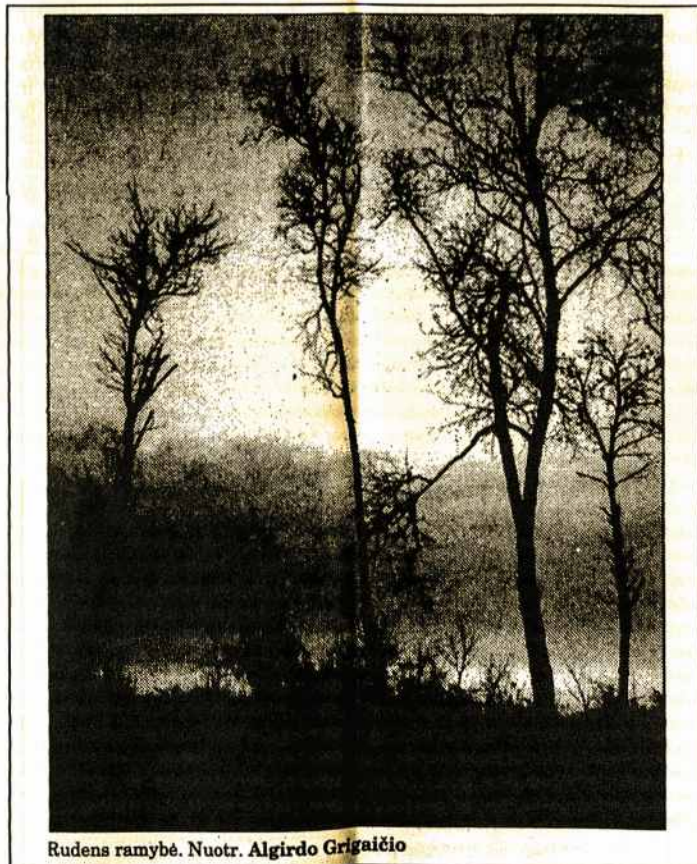
Dabar turbūt neverta svarstyti, kuo būtų pasibaigusi

užsitęsusi pato situacija, turint omenyje stringančias derybas su “Williams” bei politinės krizės sukeltą ekonomikos ir finansų sumaištį, jei nenusipėjamo Prezidento nebūtų išgelbėjęs liberalių pažiūrų konservatorius Rolandas Paksas.

Galbūt tuo galima paaiškinti ne mažiau netikėtą ekspremjero paskyrimą Prezidento įgaliojant atstovų specialioms pavedimams. Nors R.Paksas nėra energetikos reikalų žinovas, jam buvo pavesta sutelkti dėmesį į strateginės svarbos klausimus - Lietuvos energetikos reformą, jos integravimą į Vakarų sistemas, šalies elektros tinklų tiesimą į Vakarų. Šis Prezidento sprendimas abejotinas, žinant, kad R.Paksas nemoka anglų kalbos. Nepaisant to, trumpai Prezidentūroje pasisukiojęs ir jau pareiškęs apie atsistatydinimą įgaliojantis atstovas išsiunčiamas už Atlanto susipažinti su Jungtinių Valstijų administracine sistema.

R.Pakso turistinė kelionė valstybės sąskaita iškėlė daugiau klausimų nei atsakymų, dar labiau sustiprino nenusipėjamo Prezidento įvaizdį. Iš pradžių pareiškęs, kad Prezidentūra R.Pakso nesiuntė ir jo kelionės nefinansavo, V.Adamkus nuo tolesnių komentarų susilaikė. Visuomenei teko tenkintis šykščiais paties keliauninko įspūdžiais bei Prezidento atstovės spaudai žodžiais, neva Prezidentas žinojęs, kad R.Paksas rengiasi į kelionę.

Reikia pripažinti, kad jau kuris laikas bliūksta ir visuomenei atviro Prezidento įvaizdis. Anksčiau mieliai bendravęs su žiniasklaida, V.Adamkus vis dažniau užsisiklėndžia, vengia susitikti su spaudos darbininkais. “Lietuvos aidas” nesėkmingai beldžiasi į Prezidentūros duris nuo įsimintinų praėjusio rudens įvykių. Geriausiu atveju pavyksta pakalbinti vieną kitą Prezidento patarėją. Deja, (Nukelta į 8-tą psl.)

Rudens ramybė. Nuotr. Algirdo Grigaičio

Žvelgiant į Lietuvos ateitį

Vieni mato ją Vakaruose, kiti - Rytuose. O iš tikrųjų ji turi būti savarankiškas tiltas, besilaikantis ant savų nepajudinamų atramų

Lietuvoje kilo nepasitenkinimas, kai Vasario 16 proga prezidentas Valdas Adamkus suteikė DLK Gedimino ordinus buvusiai premjeri K. Prunskienei ir buv. Vidaus reikalų ministrui M. Misiukoniui. Žurnalistų paklaustas prezidentas sakė, kad tuo žingsniu norėjęs paskatinti pilietinio susitaikymo procesą, siekęs stiprinti visuomenės santarvės nuotaikas. Atrodo, šis žingsnis buvo per ankstyvas, nes Lietuva turbūt dar nėra pasirengusi susitaikyti dėl pračities įvykių.

Iš tikrųjų Lietuvos padėtis yra sudėtinga. Visuomenė yra susiskirsčiusi: vieni valstybės ateitį mato Vakaruose, kiti jaučia nostalgiją Rytams.

Sausio pabaigoje kairiųjų filosofų pastangomis buvo sudarytas 57 intelektualų kreipimasis į tautą, kuriame rašoma, kad Lietuvos nepriklausomybei iškilo pavojus. Seimą, demokratiškai būdu išrinktą, jie prilygino Lietuvą pardavusiam 1940 m. "liaudies seimui". Esą, reikia surengti referendumą dėl Lietuvos stojimo į Europos sąjungą ir Šiaurės Atlanto sąjungą.

Šiuos įvykius komentuodamas vienas vilnietis profesorius savo laiške į JAV pasisakė, kad per 50 metų išaugo nauja "Pavlikų Morozovų" karta (Pavlikas Marozovas, būdamas pionieriumi, įskundė savo tėvą, mąstantį "buožės" sampratomis, perdavė jį į enkavedistų rankas, kurie jį likvidavo). Šiai kartai tėvynė, gimtieji namai, gimtasis kraštas siejasi su plačiąja tėvynė nuo Baltijos iki Ramiojo vandenyno. Jiems

Ignas MEDZIUKAS
Los Angeles

nebuvo šventų idealų. Daugelis jų net nežino, kas vyko vasario 16 d. prieš 82 metus. Niekas net nesusimąsto, kad tie, kurie padėjo savo galvas ant tėvynės aukuro 1919-1920 m., davė pagrindą tautos egzistencijai. Jei ne jų ryžtas, tai šiandien Lietuva būtų arba Rusijos imperijos dalis, arba Rytprūsių provincija, arba Lenkijos pakraštys. Mes šiandien lietuviškai nekalbėtume.

Ryšium su tuo profesorius prisimena 1940 m., kai "susipratę" Lietuvos komunistai važiavo į Maskvą parvežti Stalino saulės, o viena Sūduvos žemės poetė per vieną naktį parašė poemą apie Stalino saulę: "... galingi Stalino pečiai laužia vartus į saulę ..."

O tuo metu (1940-1941) vyko areštai, žudynės, pagaliau masinis trėmimas. Tokiomis sąlygomis, karui prasidėjus, tauta įvykdė 1941 m. birželio mėn. sukilimą. Deja, teko išgyventi ir "rudąjį laiktarpi". Tuo laiku buvo sunaikinta daug žydų. Tai nacistinės ideologijos pasekmė. Ne paslaptis, kad kai kurie lietuvių tautos žmonės (greičiausia vedami keršto) taip pat prisidėjo. Bet ar gali būti kaltinama tauta, kai Lietuvos valstybės jau nebuvo? Kas kaltas, įrodžius kalte, tegul būna teisiamas ir baudžiamas. Ar gali būti kaltinama visa tauta? Vokiečių naciai buvo šių nusikaltimų vykdytojai, jie kartais padeda gėlių ant nekaltų aukų kapų ar šiaip atmintinų vietų. Šiaip vokiečiai gyvena linksmai ir laimingai, giliau

nesusimąstydami, kad jų tėvai sukėlė 1939-1945 m. chaosą.

Niekas mums, lietuviams, kompensacijų už Ribbentropo ir Molotovo pasirašytus popierius ir jų pasekmes nemoka. Vokiečių tauta net neatsiprašo mūsų tautos, kad pardavė mus didžiausiems priešams rusų bolševikams. O šie taip pat nežino žodžio "atsiprašau" už padarytas skriaudas.

Kai pasižiūriu televizijos laidose apie čečėnų tautos kančias, galvoju, kad mes laiku spėjome pasprukti iš sovietinio "tvarto", išsivesdami ir kitus sovietų belaisvius.

Grįžtant prie 1944 m., rašo profesorius, inteligentijos dalis, kuri nenorėjo būti sunaikinta gimtojoje žemėje arba nueiti tuo Rytų keliu, iš kurio paprastai negrįžtama, pasitraukė į Vakarų. Likusi pažangiausia tautos dalis pasirinko ginkluoto pasipriešinimo kelią. Daugelis jų žuvo. Likusieji užsidarė savyje ir dirbo. Komunistais tapo tik buvę kairiųjų pažiūrų žmonės, tie, kurie važiavo į Maskvą parvežti Stalino saulės. Niekas jų net ir dabar nesirengia pasmerkti: P. Cvirkos paminklas stovi vienoje iš gražiausių Vilniaus vietų; didžiausios poetės, sukūrusios poemą apie "didįjį tautų vadą" Staliną vardu pavadinta geriausia Vilniaus gimnazija; ant centre esančio Vilniaus tilto per Neris upę, puikuojasi sovietinių karių - okupantų statulos. Tai sovietinio auklėjimo pasekmė. Tokioje aplinkoje gimė ir subrendo Vilniaus universiteto rektorius ir kiti, kurie siūlo jaunimui plytgaliais langus

(Nukelta į 5-tą psl.)

Nepaklusni tauta

Lietuvos-Lenkijos unijai, buvo pavergti Rusijos carų. Atgavę nepriklausomybę, neilgai džiaugėsi, nes vėl buvo okupuoti, šį kartą raudonųjų Sovietijos komunistų.

Žurnalistas A. Bain negali atsistebėti Kryžių Kalnu, kuris yra beveik Europos geografiniam centre. Jame buvo statomi kryžiai kiekvienam komunistų suimtajam, išvežtajam ar dingusiam žmogui. Komunistai kryžius nupiaudavo, traktoriais išvartydavo, jie vėl per

naktį buvo atstatomi. Ir dabar jie kyla į dangų, jie nuolatos statomi kaip padėkos ženklai. Tai drąsa, ištikimybė savo kraštui ir tikėjimui, tai stipri, nepaklusni, nepalaužiama tautos valia.

Plačiai aprašytas senasis ir atstatomas Vilniaus miestas su savo gausių bažnyčių ir senosios architektūros pastatais. Minimas ir Kaunas su Įgulos bažnyčia ir gražiąja Laisvės alėja. Straipsnis iliustruotas dviem Kryžių Kalno nuotraukomis ir pora Kauno. Čia dedame Kryžių Kalno nuotrauką.

Red.

POPIEŽIUS IR ŽYDAI

Izraelio užsienio reikalų ministras David Levy žurnalistams pareiškė, kad Popiežius sugebėjo užkariauti daugelio izraeliečių širdis - jis apie save tiesiog kuria viltingą atmosferą. Holokausto aukų vaikų asociacijos prezidento nuomone, ši popiežiaus piligriminė kelionė, ypač apsilankymas Yad Vashem Shoah memorialie, ištrynė Bažnyčios antisemitinio nusistatymo likučius. Tačiau žydų aškenazių rabinas Meir Lau liko nevisai patenkintas: jis norėjo iš Popiežiaus išgirsti atsiprašymą už Bažnyčią - instituciją, kuri, pasak rabino, ne kartą kurstė neapykantą prieš žydus. Nepatenkintas popiežiaus atsiprašymu liko ir Wiesenthal žydų centras, savo pareiškime nurodęs, kad "žydai laukė ne tokio atsiprašymo". Ką gi, visada lieka kas nors nepatenkintas... Tuo tarpu palestiniečių lyderio Yasser Arafat žmona Suha Arafat pareiškė, kad kaip popiežius atsiprašė žydų, taip ir žydai turėtų atsiprašyti palestiniečių už visas skriaudas ir kančias...

Yad Vašemo mauzoliejuje popiežius su didžia širdgėla minėjo visus holokauste žuvusius žydus, įskaitant savo kraštiečius ir kaimynus Lenkijos žydus. Šoa menančiame memorialie popiežius taip pat susitiko su keliais holokausta išgyvenusiais savo kraštiečiais, kilusiais iš jo gimtųjų Vadovičų. Vienas jų, 80 metų Yozef Bienenstock spaudai pasakojo, kad pradžios mokykloje nusirašinėdavo nuo suolo draugo Karolio Voitylos, kuris buvęs pavyzdingas mokinys, mėgo sportuoti, bet vaikų muštynėse nedalyvaudavo. Yozef buvo dažnas Voitylų namų svečias, prisimena popiežiaus motiną, tėvą ir brolių. Tai buvo pirmas buvusį klasės draugų susitikimas po maždaug 60 metų.

Iš Vadovičų kilusi Edith Zirler su džiaugsmo ašaromis Yad Vašemo mauzoliejuje dėkojo popiežiui, kad jis ją išgelbėjo 1945 metais. Edith pačiam popiežiui priminė, kad paleista iš koncentracijos lagerio sirgo, buvo išsekusi ir išalkusi 15-metė mergaitė. Tarsi per stebuklą prisistatęs jaunas kunigas jai atnešė puoduką karštos arbatos, duonos ir sūrio, ir guosdamas bei drąsindamas dvasiškai nepasiduoti, ją nunešė tris kilometrus iki geležinkelio stoties. Kunigas pasakė savo vardą - Karolis Voityla, - kurio niekada nepamiršiu, - sakė Edith. Anot spaudos pranešimų, popiežius pagyvenusią moterį guodė žodžiais: Džiaugiuosiu, kad vėl susitinkame būtent šioje vietoje.

Kaip minėjome, Šventojo Tėvo žodžiai ir gestai ir Yad Vašemo memorialie ne visus tenkino. Prieš du dešimtmečius, kai Jonas Paulius II pirmą kartą Lenkijoje lankėsi Osvencimo mirties stovykloje, kur meldėsi už visas nacių aukas, žinomas žydų rašytojas Nobelio premijos laureatas Eli Wiesel popiežiaus gesto nesupratęs, jį sukritikavo. Bet nuo dabar mano nusistatymas popiežius atžvilgiu yra pasikeitęs - pasakė Wiesel, kuris per televiziją stebėjo popiežiaus apsilankymą Yad Vašemo memorialie. Vyzelis, kuris pirmasis pritaikė Holokausto terminą žydų tragedijai sakė, kad dabar jis išmoko vertinti popiežiaus drąsą ir tvirtumą, jo gerumą ir nuoširdų atvirumą.

LRTV

Š.m. balandžio mėn. 8 d., šeštadienį, Melbourno dienraščiui "The Age" savo kelionių skyriuje per visą puslapį įsidėjo platų ir išsamų straipsnį apie Lietuvą. Žurnalistas Andrew Bain stebisi lietuvių tautos dvasios tiesiog stebuklingu atsparumu ir užsispyrimu, atstatant Sovietų nualintą ir suniokotą kraštą. Jis žvelgia per istorijos bėgį, pažymėdamas, kad Lietuvos vardas jau buvo minimas XI-tam šimtmečiuje. Šimtmečių bėgyje lietuviai sukūrė imperiją nuo Baltijos iki Juodųjų jūrų. Vėliau, nusilpus

Memorial: The Hill of Crosses was a potent symbol of Lithuanian anti-Soviet protest.

Pictures: ANDREW BAIN

DIDIEJI NEGANDŲ IR KRAUJO METAI

*Raukit plaukus, baržai svyrkuokliai!
Ažuolai iš siaubo drebėkit!
Sesutes jie užmaugė daboklė,
Dar prieš mirtį drįsė išniekint...*

Vytautas P. Bložė

Prieš 55-erius metus

Raudonoji armija pralaužė fronto liniją ties Šiauliais ir pradėjo puolimą Klaipėdos kryptimi. Spalio 7-ąją vokiečių valdžia įsakė krašto gyventojams palikti namus ir nedelsiant trauktis į Rytprūsius. Kai kurie dar likę gyvi tų laikų liudininkai teigia, jog vokiečių generolas Rau išleido įsakymą, kad nepasitraukusieji bus šaudomi vietoje. Tačiau tokio bauginimo nė nereikėjo. Dauguma Klaipėdos krašto gyventojų paniškai bijojo ateinančios sovietinės Raudonosios armijos. Klaipėdiečiai, Priekulės, Šilutės, Rusnės gyventojai puikiai žinojo apie 1941-ųjų trėmimus, apie Rainių miškelį, Panevėžio gydytojų, Pravieniškių, Cervenės bei Katynės žudynes ir pagrįstai baiminosi, kad karo išvarginti, išbadę, stalininės propagandos apkvailinti bolševikai dabar bus šimtą kartų žiauresni. Ir jie neapsiriko.

Pirmoji Mažosios Lietuvos gyventojų evakuacija vyko 1944 m. liepos 25-30 d. Ji vykdė tik Klaipėdos krašte. Tačiau įvykiai klostėsi labai greitai. Fronto linija ties Šiauliais buvo pralaužta pirmosiomis 1944-ųjų spalio dienomis, ir Klaipėdos krašto gyventojams prasidėjo nerimo bei nežinios dienos. Spalio 9-ąją sovietų tankai įsiveržė į Šilutę, o kitą dieną puolanti sovietinė armijos daliniai pasiekė Kuršių marios. Kelias į pietus buvo uždarytas. Nespėjusieji pasitraukti (Mažosios Lietuvos tyrinėtojo Alberto Juškos paskaičiavimais, tokių buvo per 10 tūkst.) pasuko atgal. Užimtose teritorijose viską tvarkė rusų kariškiai. Iš gyventojų buvo atimti gyvuliai, žmonės turėjo kasti bulves, grūdus ir daržoves gabenti į sandėlius. Okupuotasis kraštas privalėjo maitinti okupantų kariuomenę.

Tačiau didžiosios skerdynės dar buvo ateityje. 1945 m. sausio 13 d. prasidėjo Rytprūsių šturmas. Įgenerolo I.Černiachovskio štabą su specialia misija atvyko žinomas propagandistas rusų rašytojas žydas Ilja Erenburgas, dar nuo 1941-ųjų Rusijos laikraščiuose skelbęs "neapykantos mokslą" ("nauku nenavisti"). Tas "mokslas" reikalavo be jokio gailėsčio ir sąžinės graužimo žudyti visus - kareivius, civilius, moteris ir vaikus! Atsišaukimą, skirtą Mažosios Lietuvos šturmo dalyviams, jis parašė Kaune. Prasidėjus Rytprūsių šturmui, jo tekstas buvo keliolika kartų perskaitytas per Vilniaus radiją, kuriam tuo metu vadovavo didelis I.Erenburgo bičiulis J.Baltušis. J.Paleckis savo gausiuose memuaruose yra išsakęs daugybę liaučių šiam žmogėdri. Verta pacituoti šio kreipimosi ištrauką, kad suvoktume komunizmo skleidėjų nuostatas: "Žudykite! Nėra nieko, kas Vokietijoje būtų be kaltės. Nei tarp gyvųjų, nei tarp dar negimusiuųjų (...) Raudonarmiečiai, šventai vykdykite draugo Stalino nurodymus ir visiems laikams sumindžiotkite fašistinį žvėrį jo paties urve. Sulaužykite germanų moterų rasių pasipūtimą. Pasiimkite jas sau kaip teisėtą grobį (...) Žudykite, jūs - narsūs pirmyn besiveržiantieji

Mažosios Lietuvos genocidas 1944-1945 metais

Klaipėda dar neišsiklaidžius karo dūmams

Petras KATINAS

raudonarmiečiai. Nėbėra dabar knygy, meilės, žvaigždžių, o tik viena mintis: žudyti vokiečius. Mums nieko nėra gražesnio kaip vokiečių lavonai. Užmuškite vokiečius! - prašo jūsų sena mama. Užmuškite vokiečius! - maldauja vaikutis.

Visą atsišaukimo tekstą lydi isteriškas klyksmas: žudykite, žudykite, žudykite! Armijos generolui I.Černiachovskui toks atsišaukimas nepaprastai patiko. Nuo šio atsišaukimo žmogėdriškumo beveik nesiskyrė ir frontų karinių tarybų paskelbti atsišaukimai. Todėl masinės žudynės prasidėjo vos įžengus į Rytprūsius. Dar 1944 m. spalio 21 d. rusai užėmė nedidelį Nemirkiemio bažnytkaimį ant Unguros kranto ir žiauriai nužudė visus čia aptiktus žmones. Po kelių dienų vokiečiai atsiėmė miestelį. Štai ką jie ten rado: "Tankai buvo sutraiskę bėglių

kolonas - grioviai pilni lavonų, aplinkui mėtėsi vežimų, daiktų liekanos. Prie pirmosios sodybos kairėje kelio pusėje stovėjo priekaba. Ant jos šono buvo nukryžiuotos keturios nuogos moterys, jų rankos prikaltos vinimis. Prie toliau esančios daržinės durų prikaltos kitos moterys, nuogos, nukryžiuotos. Užėjoje rastos 72 moterys ir vienas 74 metų senis - visi negyvi, žiauriausiai nužudyti, kai kurios moterys nušautos į pakaušį. Tarp jų - kūdikių lavonai, jų kaktos suknėžintos kažkokiu kietu daiktu. Viename name rasta akla 80 metų senutė, tebesėdinti ant sofos. Jai trūko pusės galvos, kuri tikriausiai buvo nukirsta kirviu arba kareivišku kastuvėliu. Atvykusi tarptautinė gydytojų komisija konstatavo, kad visos moterys, taip pat visos mergaitės nuo aštuonerių iki dvylikos metų buvo išžagintos, net toji akla aštuoniadešimtetė senutė.

Vokiečiai atsivežė į išduotą

Kuo tapo kairieji?

Skaitytojus, gyvenančius valstybėse, kurių politinė sistema yra gana pastovi, labai stebina Lietuvos politinio gyvenimo pokyčiai: "partijų" atsiradimas ir skilimas, keistų sąjungų susidarymas ir iširimas, politikų nuostatų kitimas, nemažos dalies narių bėgiojimas iš vienos "partijos" į kitą. Remiantis įprastinėmis sąvokomis, tokių pokyčių paaiškinti negalima: jie atrodo visai nelogiški, nenatūralūs, be jokių ryškesnių ateities perspektyvų.

Iš dalies taip ir yra. Kaip ne kartą minėjome, Lietuvoje gana nelengva įžiūrėti, kuri politinė jėga save vadinanti dešiniąja ar kairiąja, iš tikrųjų yra tokia, kaip skelbiasi. Buvusių aktyvių kompartijos narių nemažai rasime ir tarp "konservatorių", ir tarp "centristų". Dalis jų iš tikrųjų nuoširdžiai nutraukė ryšius su praeitimi. Juo labiau, kad ana ideologija nebuvo jiems nei sava, nei pateisinama. Kita perbėgėlių dalis yra ne kas kita, kaip prisitaikėliai, ieškantys, kurioje politinėje grupuotėje jie vėl gali sėkmingai kopti karjeros laiptais, užimti svarbias valstybines tarnybas, pasiekti medžiaginį gerbūvį.

Tarp tų šešių politinių jėgų, kurios sėkmingiausiai pasirodė kaip tik praėjusiuose savivaldybių rinkimuose, nėra jokių ryškesnių socialinių skirtumų. Kuriam socialiniam sluoksniui šiandien atstovauja netgi tokia tradiciškai kairiąja, tiksliau sakant,

prokomunistine laikoma grupuotė, kaip LDDP? Nemaža jos narių - buvusios sovietinės nomenklatūros likučiai. Tačiau kas jie yra šiandien?

Tai asmenys, turintys gana nemenką įtaką dabartiniame verslo pasaulyje. Pasinaudodami savo buvusiais ryšiais, jie tapo daugelio įmonių savininkais. Netekę centralizuoto vadovavimo, ėjusio tiesiog iš Maskvos, šiandien jie mokosi savarankiškai plėtoti gamybą, ieškoti rinkų, plėsti jiems ekonomiškai jiems naudingą bendradarbiavimą. Tradiciniam jų polinkiui ieškoti verslo partnerių rytuose, stipriai smogė pati Rusijos krizė. Todėl jie vis labiau atsigręžia į Vakarus, aktyviai dalyvauja, pasirašant ūkines sutartis, reikalauja, kad Seimas priimtų verslui palankius įstatymus. Buvusioji komunistinė ideologija šiam asmeniui ratui prarado bet kokią reikšmę. Šiandien nemaža jų yra kapitalistai tikrąja to žodžio prasme. Žinoma, galima juos vadinti pasisavinto ar tiesiog pavogto kapitalo atstovais. Iš tikrųjų, ne vienu atveju, taip ir yra. Jie tiesiog pasinaudojo buvusiu pereinamuoju laikotarpiu, o ypač LDDP valdymo metais. Žinoma, dar turės praeiti nemažai laiko, kol jie gerai įsisąmonins tiesioginio ryšio tarp jų ekonominės veiklos ir valstybės interesų būtinybę. Tačiau manyti, kad jiems liko artimas buvęs sovietinis režimas, gali nebent naivuoliai, nepastebintys ūkinio

Nemirkiemio kaimą Tarptautinio Raudonojo Kryžiaus atstovus. Jie nufilmavo tuos bausius vaizdus. Tačiau net Niurnbergo procese sąjungininkai nenorėjo parodyti šio dokumentinio filmo. Vašingtonas nenorėjo pyktis su "tėtušiu Džo" (taip Vakaruose buvo pavadintas Stalinas, didžiausias XX amžiaus žmogžudys).

Kaip rašė Mažosios Lietuvos paskutiniųjų dešimtmečių istorijos tyrinėtojas Albertas Juška, tai buvo tik pradžia. 1945 m. sausio 13 d., prasidėjus didžiajam Rytų Prūsijos puolimui, milžiniškos pabėgėlių voros nusitęsė apledėjusiais Mažosios Lietuvos keliais. Sovietiniai lakūnai be jokio gailėsčio bombardavo, šaudė kulkosvaidžiais taikių gyventojų kolonas. Kaip teigia išlikę gyvi liudininkai, tai buvo panašu į pragarą: sudraskyti vaikų, moterų, senelių kūnų gabalai karojo ant pakelės medžių šakų, telefono laidų, kūnais buvo užversti pakelės grioviai. Pilkalnis buvo užimtas sauso 15-ąją, Ragainė - sausio 19-ąją, Tilžė - 20-ąją, Gumbinė - 21-ąją, Įsrutis - sausio 22 dieną. Taigi sausumos kelias iš Rytprūsių į Vakarus buvo atkirstas.

Mažosios Lietuvos gyventojų masinės žudynės buvo tęsiamos su dar didesniu įkarščiu. Beje, pasipiktinimą kelia kai kurių vadinamosios antihitlerinės koalicijos dalyvių, anksčiau vadintų Didžiojo tėvynės karo veteranais, bandymai kalbėti apie "humaniška" sovietinės armijos elgesį okupuotuose kraštuose. Netgi Atilos hunai, siaubę Europą, buvo kur kas humaniškesni nei komunistinės ordos. Ir tokius žmones, kaip I.Erenburgas, liaupsino J.Paleckis, A.Venclova, J.Baltušis, besivadinau rašytojais ir humanistais, kovotojais už taiką.

"XXI amžius"

gyvenimo pokyčių. Kiek to "kairumo", klasikine prasme liko minėtoje grupuotėje, šiandien jau nebelengva atsakyti. Nežiūrint pomėgio švaistytis frazėmis apie liaudies interesus gynimą, išlikusio nuo anų laikų, tikroji jų ideologija ryškiai dešinėja. Posakis, kad "vakarykštis komunistas - šiandieninis kapitalistas", Lietuvoje itin aiškiai pasitvirtino.

Visose kitose partijose, išskyrus nebent prorusišką kolonistų grupuotes ir vadinamuosius "socialistus", nėra jokio ryškesnio atstovavimo kuriam nors vienam socialiniam sluoksniui. Gal tik liberalų partijoje ryškėja naujųjų verslininkų įtaka. Partijų šūktai - beveik vienodi. Viena nuo kitos jos labiausiai skiriasi tik vienu požymiu - vadovų pavardėmis. Ryškesne rytietiška orientacija ir demagogija išsiskiria "Naujoji sąjunga". Valstiečių partija irgi padidino savo įtaką, badydama pirštais į dabartinius sunkumus. Bet ir ten jau suvokiama, kad jų nepašalinsi, grįžimu į netolimą praeitį.

"Dirva"

Žvelgiant į Lietuvos ateitį

(Atkelta iš 4-to psl.)

daužyti.

"Dieve, kuo mes tapome: nei sąžinės, nei pagarbos savo istorijai, tėvams bei protėviams". "T.Ž."

Jonas Paulius II prie Kristaus kapo

Jonas Paulius II iš ryto nuvyko į Jeruzalės mečetės didžiąją aikštę. Prie pat aikštės yra keletas musulmonų šventyklų su minaretais, iš kurių išsiskiria dvi pagrindinės mečetės: Akmens kupolo ir didžioji Al-Aksos mečetė. Akmens kupolo mečetėje yra šventasis akmuo, prie kurio meldėsi Mohametas prieš savo kelionę į dangų. Musulmonai tiki, kad Paskutinio teismo dieną nuo šio šventojo akmens suskambės trimitai. Jonas Paulius II čia atvyko susitikti su Didžiuoju Jeruzalės ir šventosios žemės mufti, šeichu Akramu Sabri. Po trumpo, apie 15 minučių trukusio susitikimo Šventosios Tėvas nuvyko prie Raudų sienos, kuri yra Erodo perstatytos Jeruzalės šventyklos Vakarinės sienos liekana. Raudų siena žydams yra iškalbiausias Jeruzalės simbolis ir herajų dvasinė širdis tiek istoriniu, tiek religiniu požiūriu. Popiežiaus apsilankymas prie raudų sienos irgi užtruko neilgiau 15-kos minučių. Iš čia Jonas Paulius II nuvyko į Kristaus kapo baziliką, kuri taip pat yra vadinama Kristaus prisikėlimo bazilika.

Ji stovi vietoje, kurioje Jėzus buvo nukryžiuotas, mirė, buvo palaidotas ir prisikėlė iš numirusiųjų. Jėzaus gyvenimo laikais ši vieta buvo už Jeruzalės miesto ribų ir vadinosi Golgota. Amžiams bėgant Kristaus kapo vieta daugelį kartų buvo sunaikinta. Romos imperatorius

Adrianas, užsimojęs Jeruzalėje panaikinti visų vietinių religijų pėdsakus, Kristaus kapą užkasė, vietovę sulygino su žeme ir ten pat pastatė pagonių šventyklą. Krikščionys betgi saugojo šios vietovės atminimą ir per pirmąjį Nikėjos susirinkimą 325 metais Jeruzalės vyskupas Makarijus pasiūlė imperatoriui Konstantinui atkasti Kristaus kapą. Atkasto kapo vietoje imperatoriaus motina šv. Elena pastatė prisikėlimo baziliką. Dabartinė bazilika buvo pastatyta Kryžiaus žygių laikais.

Prie bazilikos Šventąjį Tėvą pasitiko Šventosios Žemės kustosdas pranciškonas tėvas Battistelli ir graikų bei armėnų ortodoksų bendruomenių Šventosios Žemės kustosdai. Jaudinantis buvo popiežiaus įžengimo į baziliką momentas. Lotynų Bažnyčios kustosdas Šventąjį Tėvą palydėjo pasimelsti prie Patepimo akmens, ant kurio paguldytas nuo kryžiaus nuimtas mirusio Kristaus kūnas buvo pateptas aliejais. Iš čia kustosdas palydėjo popiežių į Kristaus kapo vietą. Čia popiežius ilgai meldėsi vienas tyloje. Iš Kristaus kapo koplyčios chorui giedant padėkos himną "Te Deum" popiežius buvo palydėtas iki apreiškimo koplyčios altoriaus, prie kurio aukojo Trečiojo velykų sekmadienio šventąsias Mišias. **LRTV**

Tėra vienas kelias

Kai žmogus su Dievo pagalba sulaukia gilios senatvės, tai ir tolimi neaktūs vaikystės laikų prisiminimai, ir praėjusios audringos jaunystės epizodai atminty išlieka aiškesni, nei artimų praėjusių metų išgyvenimai. O amžiaus laikas, jo besikeičiančių aplinkybių poveikis žmogui, jo gyvenimo dvasinei būklei, šimtmečio pradžioje ir pabaigoje padaro gana nemažus pakeitimus. Kokie malonūs prisiminimai išliko iš vaikystės laikų, kai mano gimto kaimo vaikai, šiltais vasaros pavakariais susibūrę grupėmis, išradingai žaidavo įvairiausių žaidimus plačioje kaimo gatvėje. Nors visi tada bėgiodavome basi, menkai apsirengę, tačiau tarpusavio draugiškumas, rungtyniavimas, kas greitesnis, kas vikresnis, duodavo tikrai neblogų rezultatų: tiek fizinių, tiek dvasinių. Tuo metu tėvų žodis, jų pamokymai, patarimai vaikams būdavo šventai vykdomi.

Kokie gražūs, kokie malonūs būdavo jaunimo pasilinksminimai. Kaip plačiai kaimuose skambėdavo jaunimo dainos. Šio amžiaus pradžioje kaimuose buvo labai daug jaunimo. Kaimo jaunimas labai gražiai ir įdomiai praleisdavo pasilinksminimus bei švenčių dienomis rengiamus susitikimus bažnyčioje.

Per parapijos atlaidus bažnyčion susirinkdavo ne tik apylinkės kaimų žmonės, jaunimas atvažiuodavo ir iš kitų parapijų. Visi suvažiuodavo ne tik pasimelsti bažnyčioje. Vieni jų ta proga norėdavo kuo gražiau pasirodyti, kiti tikėdavosi per atlaidus užmegzti naujų pažinčių. Per atlaidus, po šv. Mišių išėję iš bažnyčios, žmonės į namus važiuoti neskubėdavo. Vyresnieji susitikdavo su giminėmis, kiek užkąsdavo ir ilgai kalbėdavosi apie viskams rūpimus reikalus. O jauni žmonės susipažindavo vieni su kitais ir taip praleisdavo laiką net iki

pavakarių. Sekmadieniais bažnyčiose būdavo skelbiami norinčių tuoktis užsakai. Per šv. Mišias visi susirinkusieji stebėdavo net kelių jaunų porų iškilmingas jungtuvų apeigas. Tas iškilmingumas suteikdavo besikuriančioms šeimoms tvirtumo.

Šio šimtmečio pradžioje, trečiajame dešimtmetyje, nebuvo girdėti kalbų, kad bažnyčioje susituokusi pora išsiskirtų. Tada žmonės labai tikėjo kunigų pamokymais, kad ką Dievas per Bažnyčią sujungė, tas lieka nepakeičiamas net iki grabo lentos. Žmonės gyveno laikydamiesi dešimties Dievo įsakymų. Bažnyčios ir kunigų įtaka žmonėms buvo didelė. Bažnyčia buvo pagrindinis žmonių dvasinis ramstis, ir todėl buvo mažai nusikaltimų, piktavališkų darbų. Dar iš vaikystės išlikęs paklusnumas tėvams, jų laiku išsakyti perspėjimai, pamokymai darydavo jaunų žmonių meilę tyrą, nekaltą, dėl to nesantuoKiniai vaikai gimdavo labai irantai.

Šiandien skaudu žiūrėti, kaip netikinčiųjų į Dievą ir aukštąsias vertybes išauklėtas jaunimas, nepripažindamas nieko švento, be sąžinės priekaištų gali nužudyti net bejėgę senutę ar nuskriausti nepilnametę mergaitę. Tai yra naujų, laisvų idėjų atėjimo, vaikų paklusnumo tėvams sumažėjimo bei be tinkamo pagrindo jaunimui peršamo savarankiškumo pasekmės. Tik tada, kai bus sugrąžintas mūsų senolių laikų griežtas religinis patriotinis vaikų auklėjimas mokyklose, kai bus atstatytas Bažnyčios ir kunigų senasis autoritetas, kai mūsų žmonės, kaip seniau, tvirtą dvasinę atramą ras Bažnyčioje, tik tada jaunųjų karta išaugs dorais, sąžiningais Lietuvos piliečiais. Mūsų tautos dvasinis atgimimas gali sugrįžti kartu bendradarbiaujant

REKOLEKCIJOS GEELONGE

Geelongo lietuviai prie vaišių stalo, iš kairės šv. Petro ir Povilo bažnyčios klebonas Fr. M. Fitzpatrick, J.E. vysk. Rimantas Norvila ir Apy. vald. pirm. Stasys Šutas. Nuotrauka Juozo Gailiaus.

Kaip jau buvo pranešta, balandžio 7 d., penktadienį, 11 val. prie Šv. Petro ir Povilo bažnyčios J.E. vyskupą Rimantą Norvilą pasitiko Juozas ir Irmgarda Gailiai, kurį iš Melbourne atvežė Danutė Lynikienė.

Po susipažinimo svečiui parodyta Corio įlanka, sudegę Lietuvių Namai, o 12 val. jau mūsų laukė pietūs "Multicultural Aged Care Geelong Inc." su ten gyvenančiais lietuviais. Vadovybė mus labai gražiai priėmė ir pavaišino, o lietuviai džiaugėsi vyskupo apsilankymu. Po pietų aplankėme Rytų kapines, kuriose ilsisi dauguma Geelongo lietuvių. Pagal užprašymą pašventinti keturi antkapiai: A.†A. Antano Miliausko 04.12.1911 - 15.05.1911; A.†A. Stasio Šuto 26.03.1912 - 14.06.1994; A.†A. Bronės Šutienės 27.06.1912 - 16.09.1985 ir A.†A. Algirdo Bertašiaus 1932-1996. Po pašventinimo J.E. vyskupas sukalbėjo maldą ir Amžiną Atilsį už visus lietuvius, palaidotus šiose kapinėse.

Po apeigų kapinėse grįžome į Šv. Petro ir Povilo bažnyčią paimti komunijos ligoniams. Nuvežta į "Taura" slaugos namus Pranui Bandzai ir į privačius namus - Julii Každailiui. Likus pusvalandžiui, parodytas Geelongas iš stebėjimo aukštumos.

4 val. išpažinčių klausymas, pamokslas ir šv. Mišios. Vyskupas turi labai aiškia ir visiems gerai suprantamą iškalbą; pamoksle nušvietė, kaip reikia laukti Kristaus prisikėlimo šventės. Gailla, kad

nevisi galėjo atvykti į bažnyčią ir išgirsti Ganytojo žodžius.

Pasibaigus rekolekcijoms, visi vykome į "Pettit Park" salę oficialiam vyskupo priėmimui, kurį ruošė Apylinkės Valdyba. Vaišių stalas buvo paruoštas labai gražiai ir skoningai, pagal penktadienio tradiciją. Pirm. Stasys Šutas pakvietė svečių sukalbėti maldą. Kartu dalyvavo ir šv. Petro ir Povilo bažnyčios klebonas Fr. M. Fitzpatrick.

Po vakarienes Bendruomenės pirm. S.Šutas pasveikino Geelongo lietuvių vardu ir įteikė Geelongo vaizdų knygą su vokeliu, tuo pačiu padėkojo visiems prisidėjusiems prie vyskupo priėmimo, o ypatingas ačiū šeiminiškams už vaišių paruošimą. Po to sekė atskirų organizacijų ir pavienių asmenų sveikinimai ir vokelių įteikimas.

Kalbas užbaigė J.E. vysk. R.Norvila, padėkodamas už nuoširdų ir malonų priėmimą, įteiktas dovanas, pakvietė atvykti į Melbourne rekolekcijas ir į Lietuvos II Eucharistinį kongresą birželio mėn. 1-4 d.d. Kaune. Visi turėjo progos paspausti vyskupo ranką, pabendrauti, pasiteirauti apie gyvenimą Lietuvoje.

Atsisveikinant geelongiškaiai sudainavo "Sudiev, Sudiev" ir "Valio! Valio!". Atėjo laikas Danutei Lynikienei vežti svečių į Melbourne.

Noriu visiems išreikšti nuoširdžią padėką už visokiariopą talką bei paramą, J.E. vyskupui Rimantui Norvilai viešint Geelonge.

Juozas Gailius

Žmogaus poveikis lyginamas su katastrofa

Žmogaus žalingas poveikis Žemei yra toks pat didelis, kaip ir susidūrimas su asteroidu prieš 65 mln. metų, po kurio išnyko dinozaurai.

Kaip rašoma žurnale "Nature", net jei žmonių šiandien nebelyktų, Žemės ekosistemoms atsikurti prireiktų 10 mln. metų - daug daugiau, nei manyta iki šiol.

Išnykusios organizmų rūšys neatsikurtų, bet ekosistemose per tiek laiko atsirastų jas pakeičiančios rūšys. Paties žmogaus rūšis gali išnykti daug greičiau. Tyrėjų grupei vadovavo James Kirchner iš Kalifornijos universiteto ir Anne Weil iš Duke universiteto Šiaurės Karolinoje.

Vyriausybei ir Bažnyčiai.

Antanas Bielinis
XXI amžius

Apskaičiuota, kad pasaulinė ekosistema po didelio pažeidimo - susidūrimo su asteroidu, globalaus klimato pasikeitimo ar žmogaus ligšiolinio poveikio - atsikuria vidutiniškai per 10 mln. metų.

Tačiau mokslininkai pabrėžia, kad žmogus naikina planetą daug greičiau, nei galima įsivaizduoti, be to, šis poveikis tebesitęsia. Vos per kelis tūkstančius metų dėl žmogaus veiklos išnyko tūkstančiai organizmų rūšių.

Manoma, kad per ateinančius 50-100 metų dėl žmogaus gali išnykti iki pusės visų rūšių, o mokslininkai nykstančių organizmų nespėja net aprašyti. "Tai - dingstis susimąstyti ir elgtis atsargiau, o ne priežastis pesimizmui. Ateitis priklauso nuo mūsų pasirinkimo", - sakė J.Kirchner, bet pridūrė, kad apsispręsti reikia greitai. "L.r."

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

Govyo Rožančiaus nariai gegužės mėnesį meldžiasi, kad Marijos meilė ir pamaldumas vis stiprėtų lietuvių tarpe.

Mirė Juozas Petraitis š.m. balandžio mėn. 16 d. Ilgametis ALK Federacijos darbuotojas, ALK F-jos Valdybos buvęs pirmininkas, ilgametis "Tėviškės aidų" rūpintojas ir bendradarbis. Palaidotas balandžio 19 dieną Fawknor Memorial kapinėse.

Gauta žinia iš Telšių vyskupijos, kad Melbourno lietuviai gali greitai laiku susilaukti kunigo iš Lietuvos.

Per vyskupo R.Norvilos rekolekcijas bažnytinės rinkliavos

buvo labai gerai pavykusios. Padengta vyskupo kelionė (\$950) ir įteikta asmeniška dovana. Širdingai dėkojame už aukas visiems rekolekcijų dalyviams. Dėkojame taip pat visoms organizacijoms ir pavieniams asmenims, įteikusiems vyskupi vokelius.

Balandžio mėn. 13 d., ketvirtadienį, vyskupas buvo išlydėtas iš Melbourno oro uosto į Hobartą. Jo žodžiais tariant, išsivežė pačius gražiausius ir nuoširdžiausius įspūdžius.

Velykų dieną, sekmadienį, iškilmingas šv.Mišias aukojo kun. Juozas Petrauskas. Gražiai giedojo Parapijos choras, vadovaujamas Zitos Prašmutaitės. Dalyvavo apie 400 žmonių. Parapijos Taryba

Mylimą vyrą, tėvą ir senelį

EDVARDA ŠIDLAUSKĄ,

švenčiantį savo 75-tą gimtadienį, sveikina ir linki geros sveikatos, daug ilgų, laimingų metų ir gausios Dievo palaimos

žmona Marytė,
dukros: Monika, Rita,
sūnus Raymondas,
anūkai: Sam, John, David ir Kaitlin

PADĖKA

Poniai V.Morkūnienei pasitraukus iš Soc.Gl.Moterų D-jos Valdybos išdininęs pareigų, už Jos ilgų metų darbą ir kruopščiai tvarkytus D-jos finansus nuoširdžiai dėkojame.

Soc.Globos Moterų D-ja Melbourne

XXI AL DIENŲ 2000- SIAIS M. SYDNEY

Rengėjų grupės numatyta PROGRAMA

Gruodžio 27 d. - trečiadienis

10 val. pamaldos St.Joachims bažnyčioje, Lidcombe.

- 10 val. pamaldos St.Joachims bažnyčioje, Lidcombe.
- 12 val. XXI ALD atidarymas Town Hall, Bankstown.
- 2.30 val. Sporto šventės atidarymas Basketball Stadium, Auburn.
- 6 val. Literatūros popietė Lietuvių Klube Bankstown.
- 7 val. Harbour Cruise ir kartu laive - jaunimo Susipažinimo vakaras.

Gruodžio 28 d. - ketvirtadienis

- 9 val. Sporto varžybos
- 10 val. ALB Krašto Tarybos suvažiavimas (1-ji diena) Lietuvių Klube, Bankstown.
- 2 val. Meno parodos atidarymas Graikų Klubu salėje (šalia Lietuvių Klubu). Bankstown.
- 4 val. Mokytojų konferencija tema: "Lietuviškų dainų ir šokių bei tradicijų mokymas".
- 7 val. Jaunimo talentų vakaronė Lietuvių Klube, Bankstown.

Gruodžio 29 d. - penktadienis

- 8 val. Tautinių šokių repeticija Whitlam Recreation Centre, Liverpool.
- 9 val. Sporto varžybos Basketball Stadium, Auburn.
- 9 val. ALB Krašto Tarybos suvažiavimas (II-ji diena) Lietuvių Klube.
- 2 val. Adelaidės Mėgėjų teatro spektaklis "Sekminių vainikas", Lietuvių Klube, Bankstown.
- 7 val. Tautinių šokių Šventė Whitlam Recreation Centre, Liverpool.

Gruodžio 30 d. - šeštadienis

- 8 val. Jungtinė chorų repeticija River Theatre, Parramatta.
- 9 val. ALB Krašto Tarybos suvažiavimas (baigiamoji - III-ji diena) Lietuvių Klube.
- 2 val. Baletu popietė Lietuvių Klube.
- 6.30 val. Dainų šventė ir XXI AL dienų uždarymas River Theatre, Parramatta.

Gruodžio 31 d. - sekmadienis

- 9 val. Baigiamosios rungtynės, apdovanojimai, Sporto šventės uždarymas Basketball Stadium, Auburn.
- 8 val. Naujųjų Metų balius Emporium Function Centre, gatvių kampas South Terrace ir West Terrace, Bankstown.

Australijos Lietuvių Katalikų Federacijos Valdyba
buvusiam ilgamečiui bendradarbiui

A. † A. JUOZUI PETRAIČIUI

mirus, reiškia širdingą ir paguodžiančią užuojautą žmonai Jadvygai, dukterims Sigutei ir Loretai, sūnui Juozui ir visiems artimiesiems.
Tegul mūsų maldos lydi Juozą prie Aukščiausiojo sosto.

Į Amžinybę iškeliavus

A. † A. JUOZUI PETRAIČIUI

atsiskyrimo valandoje draugijos narę Jadvygą, dukras Sigutę ir Loretą, sūnų Juozą ir jų šeimas bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame.

Melbourno Lietuvių Katalikų Moterų Draugijos narės

Tauriam lietuviui

A. † A. JUOZUI PETRAIČIUI

iškeliavusiam į Tėvo Namus, jo gyvenimo palydovę Jadvygą, dukras Sigutę ir Loretą, sūnų Juozą, jų šeimas ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame.

Irena O'Dwyer
Eugenija ir Zigmantas Mackevičiai
Vida Vaitiekūniene,
Andrius, Juozas, Marytė, Algis ir Rasa

A. † A. JUOZUI PETRAIČIUI

mirus, dideliu skausmu dėl brangaus vyro ir tėvelio netekties giliai užjaučiame žmoną Jadvygą, dukras Sigutę ir Loretą, sūnų Juozą ir visus artimuosius.

Teklė Seliokienė
Liuda Didžienė
Dalius ir Martyno Didžių šeima

Tauriai lietuvei poetei,

MARIJAI MALAKŪNIENEI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame jos mylimą vyrą Liudą Malakūną, dukras Raimundą ir Mildą su šeimomis, sūnų Henriką su šeima ir gimines Lietuvoje.

Svetingame krašte,
Ilsėkis Viešpaties Ramume.

Visų Viktorijos liet. evangelikų vardu:
Vytautas Šeštokas
Lydija Petrusėvičienė
Alisa ir Vincas Baltrukoniai

PADĖKA

Širdingai dėkojame Vidai VAITIEKŪNIENEI, savo namuose apgyvendinusiai J.E. vyskupą Rimantą Norvilą. Ačiū jai ir sūnui Andriui už visus rūpesčius ir toki gražų vyskupo priėmimą.

Mūsų padėka Danutei LYNIKIENEI už vyskupo nuvežimą ir parvežimą į Geelongo rekolekcijas.

Ačiū Daliai ir Martynui DIDŽIAMS už ganytojo pakvietimą. Tikrai nuoširdi padėka Antanui ir Janinai JANKEVIČIAMS, Stasiui ir Irenai TAMOŠAIČIAMS ir Zigmui ir Eugenijai MACKEVIČIAMS, kurie, dienomis pasidaliję, globojo, vežėjo, valgydino ir aprodė Melbourną ir apylinkes.

Esame labai dėkingi Melb. Liet. Kat. Moterų D-jos pirm. Halinai STATKUVIENEI, kuri nenuilstamai ir kasdien viskuo, ko tik reikėjo, rūpinosi.

Dėkojame visiems, kad ir nepaminėtiems, bet kuo nors prisidėjusiems prie šių rekolekcijų pasisekimo.

Visų Melbourno ir apylinkių lietuvių vardu, dalyvavusių šiose rekolekcijose, reiškiamė didelę ir iš širdies gilumos kylančią padėką Jo Ekscelencijai vyskupi RIMANTUI NORVILAI už mūsų dvasinį ir tautinį sustiprinimą.

Melbourno Parapijos Taryba

DĖMESIO MELBOURNO LIETUVIAI!

Pranešame, kad sekmadienį gegužės 7 d. 1:00 val. p.p. įvyks ALB Melbourno Apylinkės metinis susirinkimas. Kviečiame visus bendruomenės narius bei susidomėjusius dalyvauti. Susirinkimas pravedamas Teatro Salėje, Melbourno Lietuvių Namuose. Po susirinkimo bus rodoma dokumentinė video juosta.

ALB Melbourno Apylinkės Valdyba

Pastaba: Pagrindinių, didžiųjų renginių vietos ir laikas nesikeis, tačiau gali būti kai kurių smulkesnių patikslinimų, pakeitimų apie kuriuos pranešime spaudoje.

Jadvyga Dambrauskienė
XXI ALD Rengėjų grupės sekretorė

Artējančios Alzheimerio ligos požymiai

Atminties praradimas, sumišimas ir nesuvokimas padėtyje nėra normalaus senėjimo dalis. Jis yra demencijos (silpnaprotystės) ligos požymiai. Dažniausiai pasitaikanti demencijos forma yra Alzheimerio liga.

Kad ligonio šeimos nariai pažintų ankstyvus ligos požymius, sveikatos apsaugos profesionalai sudarė bendrų ligos požymių sąrašą.

***Tik pasireiškęs atminties praradimas, trukdantis darbą sumaniai atlikti.** Yra normalu protarpiais užmiršti įgaliojimą, datą ar bendradarbio pavardę, bet dažnas užsimiršimas ar sumišimas dėl neaiškios priežasties gali būti ženklas, kad kas nors netvarkoj.

***Sunkiai atlieka įprastus darbus.** Veiklūs žmonės protarpiais būna išsiblaškę. Pavyzdžiui, užmiršote prieš eidamas miegoti užsukti žadintuvą ar kokią maisto dalį nepatiekti į stalą. Bet Alzheimeriu sergantis gali išvirti maisto patiekalą ir visai užmiršti ne tik pateikti jį stalą, bet ir užmiršti, kad išvirė.

***Sunkumai su kalba.** Kartais kiekvienas turi sunkumų surasti atitinkamą žodį. Bet Alzheimeriu sergantis gali visai užmiršti paprastus žodžius ar net pakeičia ir pavartoja netinkamus žodžius, padarydamas sakinį sunkiai ar visai nesuprantamą.

***Laiko ir vietos nesuvokimas.** Yra normalu kai kada neatsiminti savaitės dienos ar ką reikia nupirkti parduotuvėje. Bet Alzheimeriu sergantis gali paklysti savo gyvenamoje gatvėje ir nežinoti kur randasi, kaip ten atsirado ir kaip grįžti namo.

***Sunku padaryti sprendimą.** Nepasiimti švarko ar šilto apsiausto vėsią naktį yra nieko nepaprasto. Bet Alzheimeriu sergantis asmuo gali rengtis netinkamai ir naktiniais marškiniais apsirengęs gali nueiti į parduotuvę ar karštą dieną užsivili kelis švarkus.

***Sunkumas konkrečiai galvoti.** Subalansuoti čekių knygutę gali daugeliui sudaryti sunkumų. Bet

Alzheimeriu sergančiam pažinti skaičius ar atlikti apskaičiavimo veiksmus gali būti visai neįmanoma.

***Nerandamai ką nors nukišti.** Protarpiais kiekvienas laikinai nukiša raktus, piniginę ar ką kitą. Alzheimerio liga sergantys gali tuos daiktus padėti į netinkamas vietas, pvz. laidynę (prošą) į šaldytuvą ar laikrodį į cukrinę ir neatsiminti kur padėjo.

***Nuotaikos ar elgsenos pasikeitimai.** Kiekvienas patiria plataus masto nuotaikų pasikeitimus - tai normali žmogaus raidos būseną. Alzheimerio liga sergančiojo nuotaika be jokios priežasties gali staiga pasikeisti nuo ramybės iki ašarų, iki pikto.

***Asmenybės pakitimai.** Žmogui senstant, jo asmenybė gali bent kiek pasikeisti. Tai normalu. Bet Alzheimerio liga sergančio asmenybė gali drastiškai pasikeisti, ir jis staiga gali tapti sumišusiu, nepasitikinčiu ar baimingu.

***Ryžo praradimas.** Yra normalu pavargti kokiais darbais persidirbus, bet kiekvienas ir vėl atsigauna. Tačiau Alzheimerio liga sergantis gali visiems laikams pasilikti nesidominčiu ir neryžtingu.

Jeigu pastebite kai kuriuos šių požymių savyje ar šeimos nario asmenybėje, tai Alzheimerio ligos sąjunga pataria kreiptis į gydytoją. Gydytojas gali lengvai nustatyti žmogaus ligos kokybę. O jeigu jis nustato, kad tikrai yra Alzheimeris, tai yra pagalba ir jis patars ką daryti. "T.Ž."

Sėkmingas grąžinimas

BNS praneša, kad kovo 8 d. Tarptautinės migracijos organizacija (TMO) Baltijos ir Šiaurės kraštų srities biuro vadovas Jose-Angel Oropeza lankėsi Vilniuje, susitiko su vidaus reikalų viceministeriu Juozu Galginaičiu. Svečias pabrėžė, kad Lietuva labai sėkmingai dirba savanoriško nelegalių migrantų grąžinimo srityje ir joje pirmąją tarp kitų Vidurio ir rytų Europos šalių. Su TMO pagalba iš Lietuvos į kilmės šalį nuo 1997 m. sausio 1 d. iki 2000 m. vasario 23 d. buvo grąžinti 993 užsieniečiai. Jiems duodama būtinų drabužių, daiktų ir rankinių, sudaroma galimybė savanoriškai grįžti į savo šalį. Šiam tikslui TMO iš viso per trejus metus skyrė Lietuvai apie 2 mln. litų.

Žurnalistų akibrokštai

(Atkelta iš 2-tro psl)

yra duona kasdieninė, kurie prarado sąžinę, kurie patys nesuvokė, kur yra tiesa, o kur melas, yra susipainioję savo skelbiamų teiginių voratinkluose. Noriu tikėti, jog korespondentė R.Sakalaukaitė bus bent tiek sąžininga, kas supras savo teiginių melagingumą ir prisipažins skaitytojams, kad jokio interviu su manimi ji tą atmintiną apdovanojimą Lietuvos prezidentūroje dieną nedarė. Antraip manysiu, kad tebeveikia sovietinės "Tiesos" ir "Komjaunimo tiesos" žurnalistų principai, nuo kurių buvo koku kiekvienam save gerbiančiam žmogui. "L.A."

Psichikos ligas tebeslegia gėdos ženklas

Tokios psichikos ligos kaip šizofrenija arba Alzheimerio liga vis dar pažymėtos gėdos ženklu. Net psichiatrai nenoromis pacientams pasako apie tuos negalavimus.

Edinburgo universiteto gydytojas Robert Clafferty teigia, kad gydytojai nejučia dvasinio sukretimo, diagnozuodami depresiją, nerimą, narkomaniją, tačiau nustatę psichikos ligas, jie delsia pranešti apie tai savo pacientams.

"Mes bandome elgtis taip, kad žmonės neišgirstų blogų naujienų. Tai - tėviškės, globotojo požiūris, o reiktų būti atviresniems", - sakė gydytojas.

Kartu su kolegomis apklausęs daugiau kaip 200 Škotijos psichiatrų jis nustatė, kad tik 58 procentai jų atskleidė savo pacientams, jog jie serga šizofrenija, jau per pirmą konsultaciją. Alzheimerio ligos atveju atviri buvo tik 44 procentai gydytojų.

Ligą kartais nenoriai pripažįsta ir sergančiųjų šizofrenija artimieji. Išgirdę tokią diagnozę artimieji net ima ją neigti arba kaltina save. To priežastis - baimė.

Medikai teigia, kad yra tėvų, kurie, žinodami, jog jų vaikas serga šizofrenija, būklei pablogėjus, vengia kreiptis į medikus.

Dažniausia baimės priežastis - visuomenėje įsitvirtinęs įsitikinimas, kad sergantieji šizofrenija yra pavojingi. Tačiau medikai teigia, kad jie pavojingi tiek pat; kiek ir visiškai sveiki žmonės.

Juodvarnių byla

Vasario pabaigoje du įtariamieji (21 m. G.Navionis ir 25 m. R.Kepežinskas) buvo sulaikyti Varėnoje, kai kartu su jais automobilyje tuo metu buvęs 38 m. E.Šmidtas šovė į policininką. Po įvykio pastarasis pasislėpė ir iki šiol nerastas. Kaip rašo BNS (LGITC), vėliau paaiškėjo, kad jaunuoliai priklausė nacionalistinei organizacijai "Juodvarniai". Žiniasklaidoje buvo pranešta, kad "Juodvarniai" rengėsi perversmui, teisėsaugos pareigūnams įvairiose vietose radus didelių kiekių sprogmenų ir šaudmenų įvairiose vietovėse. Valstybės saugumo departamento generalinis direktorius Mečys Laurinkus ir vidaus reikalų ministeris Česlovas Blažys kovo 8 d. patvirtino, jog jokių faktų dėl gresiančio valstybės perversmo nėra. "Lietuvos aidas" žinomis, SKAT vadovas Arvydas Pocius pranešė, kad "Juodvarnių" organizacijos nėra jokiuose sąrašuose. Vidaus reikalų ministerijos vadovybė parengė įstatymo projektą dėl ginklų ir sprogstamųjų medžiagų savanoriško atidavimo bei ginklų įteisinimo. Dėl pasikesinimo į policijos pareigūną iškelta baudžiamoji byla.

NENUSPĖJAMAS

(Atkelta iš 3-čio psl.)

pastaruoju metu Prezidentas, menantis netolimos praeities nesusipratimus, savo komandai suteikia vis siauresnius įgaliojimus kalbėti jo vardu.

Pats Valdas Adamkus, matyt, laukia ramesnių politikos vėjų. "Lietuvos Aidas"

Vieno tyrimo metu buvo įrodyta, kad psichikos ligonių ir sveikų žmonių agresyvumas nesiskiria.

"Didesnis psichiatrų atvirumas gali būti pirmas žingsnis kovojant su gėdos ženklu", - aiškino R.Clafferty. Anot jo, net pranešdami apie ligą paciento artimiesiems, gydytojai kalba apie psichozę, cheminį disbalansą, proto silpnumą ar rimtą sutrikimą.

Tuo tarpu depresijos kamuojamiems pacientams apie jų ligą per pirmą konsultaciją praneša net 98 proc. gydytojų. Ir tai jie daro gana noriai. Taip pat elgiamasi ir maniakinės depresijos atveju, kai 96 procentai psichiatrų pasako tiesą sergantiesiems.

R.Clafferty pabrėžia, jog labai svarbu pacientui pranešti apie jo ligą, kad šis suprastų, kas su juo darosi.

"L.r."

APIE KIAUŠINIUS

Nevenkite šeimą maitinti patiekalais iš kiaušinių! Jeigu jus kankina abejonės, tai gal jas išsklaidys toliau pateikiami faktai.

1. Kiaušiniuose esantys baltymai yra patys kokybiausi, juos pralenkia tik motinos pienas.
2. Kiaušiniuose yra 15 vitaminų ir mineralų: ti amino, riboflavino, niacino, folinės rūgšties, vit. B6, vit. B12, vit. A, vit. E, vit. D, biotino, kalcio, geležies, magnio, vario, jodo.
3. Viename dideliam kiaušinyje yra 6.5 g baltymų, 0.6 g angliavandenių, 5 g riebalų.
4. Vienas kiaušinis turi 70-75 kalorijas.
5. Trynio spalva priklauso nuo vištų pašarų (kukurūzais lesintų tryniai geltonesni už tų, kurios lesė kitokius grūdus ar kruopas).
6. Rudų ir baltų kiaušinių maistinė vertė yra vienoda.
7. Baltymo "virvutė" nėra gumalo užuomazga, o specialios sudėties baltymas, apsaugantis trynį.
8. Kad kiaušiniai būtų skanus, laikykite juos formelėse ar dėžutėje, nes geriausia kvapas.
9. Vieną dieną kambario temperatūroje laikomi kiaušiniai pasensta tiek pat, kiek per savaitę šaldytuve.
10. Šviežumą atpažinsite taip: šviežias kiaušinis vandenyje skęsta, "pagyvenęs" laikosi horizontalioje padėtyje, o senas plūduriuoja.

"Artuma", 1999 m., Nr. 11

Lankėsi JAV atstovas

Kovo 28-29 d.d. Vilniuje lankėsi JAV valstybės departamentu atstovas Walter Andrusyszyn, atsakingasis už Europos valstybes, įskaitant ir Baltijos kraštus. Pokalbyje su prezidentu Valdu Adamkumi buvo aptarta ŠAS (NATO) plėtra bei Lietuvos užsienio politika. Svečias užtikrino V.Adamkū, kad JAV toliau remia ŠAS plėtrą, bei pagyrė gerus Lietuvos kaimyninius santykius, praneša BNS/LGITC. W.Andrusyszyn taip pat susitiko su užsienio reikalų ministru Algirdu Saudargu, seimo Užsienio reikalų komiteto nariais bei krašto apsaugos ministerijos pareigūnais.

NAUJA VALDYBA

Melbourn Soc.Gl.Moterų D-jos metiniame susirinkime š.m. kovo mėn. 26 d. išrinkta nauja Valdyba pasiskirstė pareigomis sekančiai:

Pirmininkė: J.Zalkauskienė, tel. 9499-2189

Sekretorė: R.Pumputienė, tel. 9459-8616

Izdininkė: R.Eskirtaitė, tel. 9347-0703,

Ligonių lankymo koordinatorė: B.Staugaitienė, tel. 9878-3631,

Lėšų kaupimo ir parengimų vadovės: A.Kesminienė, tel. 9499-2189, G.Kunčiūnienė, tel. 9878-3523. **Sekretorė**

AUKOS

Vilnijos lietuviškoms mokykloms per Soc.Gl.Moterų D-ją Melbourn:

M.Žiogienė \$50 pagerbiant A.A. Eleną Žižmaraitę, p. Gužas \$50, V.Kabailienė \$20, B.Makulienė \$10.

R.Pumputienė
Sekretorė